

geschreven, zegt men, dat de rechte van een oriëntatie wordt voorzien. De georiënteerde rechte verkrijgt in de gewone vlakke meetkunde betrekkelijk weinig aandacht, al vervult zij bij de analytische opbouw daarvan een belangrijke functie. Geheel anders staat het in de vlakke meetkunde van Laguerre, waarvan de genoemde figuur één der bouwstenen is en waarin dientengevolge de behoefte ontstond haar met een speciale naam aan te duiden. Twee verschillende, doch beide verantwoorde benamingen werden daarbij voorgesteld.

Laguerre zelf noemde de georiënteerde rechten aanvankelijk ²⁾ „directions”, doch heeft vermoedelijk ervaren, dat dit tot moeilijkheden aanleiding gaf. Later althans sprak hij van „semi-droites”, waarmee hij aansloot bij de gedachte, dat een rechte is op te vatten als de superpositie van twee georiënteerde rechten. Study, die deze gedachte stellig niet verwierp, volgde toch Laguerre niet bij zijn keuze en voerde de naam „Speer” in. Hij werd hiertoe ongetwijfeld geleid door het feit, dat men in tekeningen gewoonlijk door het plaatsen van een pijltje de voorgeschreven bewegingsrichting kenbaar maakt. Na Study wordt in de litteratuur algemeen van speren gesproken. Volledigheidshalve merken wij nog op, dat de introductie van deze figuren meestal even anders geschiedt dan boven beschreven, zulks om ook imaginaire rechten in de beschouwingen te kunnen betrekken.

De geschetste gang van zaken wat betreft de georiënteerde rechten toont, dat het niet uitgesloten is, dat voor een gegeven object meer dan één naam passend is te achten en doet tevens uitkomen, dat het nemen van een beslissing daaromtrent op gronden van zeer uiteenlopende aard kan geschieden. Van de motieven, die men bij het toekennen van benamingen en bij het kiezen van bepaalde uitdrukkingen laat gelden en van de factoren, die bij de uitbouw van de terminologie van invloed zijn, willen wij er enige de revue laten passeren.

Dan merken wij allereerst op, dat de kromme lijn, waarover in de aanhef werd gesproken, zeer waarschijnlijk haar algemeen bekende naam „ellips” niet zou hebben verkregen, indien zij inderdaad als de meetkundige plaats van punten met de in onze definitie opgenomen eigenschap binnen de gezichtskring der meetkundigen was gekomen. Volgens Dijksterhuis, aan wiens verklaring van „Vreemde Woorden in de Wiskunde” ook hierna nog een enkele maal iets ontleend wordt, heeft Apollonius van Perga in de 3de eeuw v. Chr. de benaming ellips aan deze kromme gegeven, omdat zij een merkwaardigheid bezit, die onder woorden is te brengen met behulp van het begrip elliptische aanpassing uit de griekse oppervlakterekening. Toen hij zijn keuze deed, was